AABITS къыдэкІы

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу № 131 (22820)

2023-рэ илъэс ШЭМБЭТ

БЭДЗЭОГЪУМ и 22-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

6 + тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Чернышевым ихэхъоныгъэхэр

РеспубликэмкІэ игъэкІотыгъэ гъэцэкІэжынхэр зэрашІылІэрэ псэуальэхэм ащыщ Шэуджэн районым ит къутырэу Чернышевым дэт гурыт еджапІэр. 1965-рэ ильэсым ар къызэ-Іуахыгьагь, ащ къыщегъэжьагъэу агъэкІэжьэу къыхэкІыгъэп.

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным иунашъокІэ къэралыгъо программэм къыдыхэлъытагъэу игъэкІотыгъэ гъэцэкІэжьынхэр гурыт еджапІэхэу ахэр зищыкІагъэхэм арашІылІэх.

Федеральнэ программэм ишІуагъэкІэ мэлылъфэгъу мазэм къыщегъэжьагъэу ІофшІэнхэр мыщ щырагъэжьагъэх. Сомэ

миллион 23-рэ тефэнэу агъэнафэ. Гурыт еджапІэм ипащэу Ожъ Руслъан къызэрэтиІуагъэмкіэ, нэбгырэ 200 ащ чіэфэ, непэрэ мафэм ехъулІэу нэбгырэ 90-мэ шІэныгъэ арагъэгъоты. Мыгъэ я 11-рэ клас-

сыр нэбгырэ 11-мэ, я 9-р нэбгыри 8-мэ къаухыгъ, нэбгырэ 14 апэрэ классым чІэхьанэу щыт. Мы еджапІэм ежь къутырым щыщхэм анэмыкІэу псэупІэу Веселэм, гъунэгъу къоджэ псэупІэхэм къарыкІырэ

кіэлэеджакіохэр, кіэлэегъаджэхэр къэкlох.

Гурыт еджапІзу игъэкІотыгъэ гъэцэкІэжьынхэр зэрашІылІэрэм тычІэхьагъ, дэпкъхэмрэ

(Икіэух я 3-рэ нэкіуб. ит).

Іоф зишІэрэр ильэс хъугъэ

Къулыкъоу 122-м иреспубликэ кол-гупчэ зызэхащагьэр ильэс хьугьэ. 2020-рэ илъэсым, пандемием илъэхъан, ащ Іоф ышІэу ригьэжьэгьагь пІоми хъущт. КовидымкІэ республикэм исхэм яупчІэхэм джащыгъум Адыгеим иапшъэрэ еджапІэхэмрэ иколледжхэмрэ ястудент волонтерхэм дэсэуап къаратыжьыщтыгь.

Нэужым зигугъу къэтшІырэ гупчэр медицинэ информационнэ-аналитическэ гупчэм хагъэхьажьыгъ ыкІи техническэу нахь зэтырагъэпсыхьагъ. Ащ гъэцэкІэжьын ІофшІэнхэр щыкІуагьэх, ищыкІэгьэ оборудованиер къащэфыгъ. Рагъэджэгъэ нэбгырэ 46-мэ джыдэдэм операторэу Іоф ашІэ.

Контакт-гупчэм испециалистмехеІшьф-оІсф енирирым мех язэхэшэн епхыгъэ Іофыгъохэр цІыфхэм къафызэхафых, зязыгъэуплъэкІу зышІоигъохэр врачхэм адэжь атхых. Республикэм иІэзапІэхэр зэкІэ ащ зэрэрапхыгъэм медучреждениехэм

ярегистратурэхэм яюфшіэн къафигъэпсынкІагъ. Джащ фэдэу «линие плъырымкІэ» зэзэгъыныгъэ шІыкІэм тетэу дзэ къулыкъур ахьын зэралъэкІыщтым, мобилизацием къыхиубытэхэрэм Іэпы ведехуахефаде устыпе на под на п гьэ упчІэхэр аратын алъэкІыщт.

Зыгьэпсэфыгьо мафэ имыІэу кол-гупчэм Іоф ешІэ, мафэ къэс нэбгырэ мини 5 фэдизмэ ялъэlу ащ егъэцакіэ. Гъэрекіо нэбгырэ мин 250-м ехъумэ врачхэм зарагьэуплъэкІунэу зарагьэтхыгъагъ. Гупчэм тапэкІи зызэриушъомбгъущтым, иамалхэм зэрахэхъощтым щэч хэлъэп.

Бэдзэогъум и 22-рэ, 2023-рэ ильэс «Адыгэмакь»

«ХэдыкІыгъэ Урысыем» изы Іахь

Адыгэ Республикэм ишъольыр апэрэ хэдыкІыгьэ картэр «ХэдыкІыгьэ Урысыер» зышъхьэ фестивалэу Чебоксары щыкlощтым ащагь.

Іофтхьабзэр Чувашием шышъхьэІум и 17-м къыщыублагъэу и 21-м нэс щыкІощт. Къэралыгьом ишьолъырхэм зэкІэми ячІытххэр хэдыкІыгъэхэу ащ къыращэлІэщтых.

Шъугу къэдгъэкІыжьын, къэтэбэ уцышъошхом дышъэ, тыжьын ІуданэхэмкІэ тичІыгу ижъырэ пкъыгъохэу къычlахыгъэхэм ясурэтхэр, исп унэр, нартхэм ямыІэрысэ хьалэмэтхэр — гъэбэжъум инэпэеплъхэр — хэдыкІы-

Чытхым игъэхьазырын хэлэжьагъэх адыгэхэм ядышъэидэнкіэ тиіэпэіасэхэу Сетэ Сафиет, Гумэ Ларисэ, Джарымэкъо Зурет, Битэ Азэ, Мыгу Рузанэ, езыгъэжьэгьэкІэ Гумэ Русет.

Искусствэм игъунапкъэхэр зэІуехы

Я VI-рэ Мыекьопэ Дунэе фильм-фестивалым иlофшlэн ыублагъ.

Бэдзэогъум и 21-м щегъэжьагъэу и 23-м нэс республикэм икъэлэ шъхьаІэ ар щыкІощт.

Проектым ипащэу Виталий Карякиным зэхахьэр къызэ уихыгь. Искусствэхэм хэхъоныгъэ ягъэшІыгьэнымкІэ мысатыушІ организацием ар ипащ. Адыгеим ящэнэрэу кинофестивалыр щызэхащэнэу зэрэхъугъэр ащ хигъэунэфыкІыгь. Зэнэкъокъу-фестивалым хэлажьэх къэралыгъо зэфэшъхьафмэ ярежиссерхэм тырахыгьэ фильм гъэш Іэгъонхэр. «Зэнэкъокъу-къэгъэлъэгъоным хэлажьэмэ ашюигъоу нэбгырэ шъищмэ яфильмхэр къагъэхьыгъэх, ахэм ащыщэу 18-р анахь дэгъоу къыхэтхыгъ ыкІи ахэр фестивалым къыщыдгъэлъэгъощтых», къыІуагъ Виталий Каря-

киным.

Пшъэрылъ шъхьаІэу зэнэкъокъум иІэр режиссермэ ясэнаущыгьэ къыхэгъэщыгъэныр, яІоф фэгъэчэфыгъэнхэр, ыпэкІэ нахь рагъэхъун алъэкІыным иамалхэр ягъэгъотыгъэныр ары. Джащ фэдэу ныбжьыкІэмэ ясэнэхьат гъэхъагъэхэр щашІынымкІэ ІэпыІэгъу афэхъугъэныр, фильм кlаком ижанрэ зыкъегъэІэтыгъэныр зыдэлэжьэгъэн фэе лъэ-

ныкъохэу зэхэщакІохэм фэгъэхьыгъэ фильмэу

Фестивалыр Мыекъуапэ щызэхэщэгъэнымкІэ ІэпыІэгъу афэхъугъ гуманитар ушэтынхэмкІэ республикэ институтым инаучнэ ІофышІэ шъхьаІэу Агъыржьэнэкъо Симэ. Ащ зэрэхигъэүнэфыкІыгъэмкІэ, мыщ фэдэ фестивальхэр Адыгеим нахьыбэрэ щырекІокІхэмэ, ІэкІыб хэгъэгухэми, Урысыеми арыс лъэпкъхэм нахь тызэлъашІэщт. Режиссер ныбжыык Іэхэм лъэтегьэуцо ар афэхъущт.

Адыгеим ицІыф пэрытхэм ащыщэу, Пшызэ шъолъыр космонавтикэмкІэ и Федерацие иапэрэ президентэу, шІэныгъэлэжьэу Трахъо Энвер

«Чеповек Земпи» Іорэм фестивалыр къызэІуихыгъ. Фильмым ирежиссер Сергей Мазольниковыр. Джащ фэдэу Адыгеим ицІыф цІэрыІохэм афэгъэхьыгъэ документальнэ фильмэ 15 зэрэтырахыгъэр Виктор Карякиным хигъэунэфыкІыгъ. Шъолъырым, тицІыфхэм ацІэ къазэращыраІорэм имызакъоу, гъэсэныгьэ мэхьэнэ куу ахэм зэряІэр къыкІигьэтхъыгь.

Мэфищрэ кІощт фестивалым къыщагъэлъэгъощт фильмхэм Адыгеим щыпсэухэрэр ыкІи ихьакІэхэр яплъынхэ алъэкІыщт.

> льэпшьыкьо Фатим.

Палъэхэм апэ итхэу

Щынэгъончъэ ыкІи

УРЫСЫЕМ илъэпкъ ПРОЕКТХЭР

Адыгеим игьогу Іахь 23-у мыгьэ агьэцэкІэжынэу рагъэжьагъэхэм ІофшІэнхэр ащаухых пІоми хъущт.

«Щынэгъончъэ ыкІи шэпхъэшІухэм адиштэрэ автомобиль гьогухэр» зыфиІорэ лъэпкъ проектым къыдыхэлъытагьэу 2024-рэ илъэсым агъэкІэжьынэу агъэнэфэгъагъэхэм ахэр ащыщых, пстэумкІи километрэ 54-рэ мэхъу. Палъэхэм апэ ишъынхэм пае «Адыгеяавтодорыр» 2025рэ илъэсымкІэ агъэнэфагъэхэм ащыщэуи Іахьи 6 нахьыжьэу агъэцэкІэжьынэу подрядчикхэм зэзэгъыныгъэхэм адыкІэтхагъ.

ГъэцэкІэжьын ІофшІэнхэр зэрашІылІэхэрэм ащыщ тигъунэгъу къалэу Шытхьалэ, станицэу Джаджэр ыкІи поселкэу Дружбэр зэзыпхыхэрэ

гьогум и ахьэу километри 6,2-рэ хъурэр. Ар адрэхэм атекІы. Сыда пІомэ субъектитІур, Краснодар краимрэ Адыгеимрэ, район гупчитІур, Шытхьалэрэ Джаджэмрэ, зэрепхых, шъолъыр ыкІи муниципальнэ мэхьанэ зиІэ гъогухэр хэхьэх, транспортэу щызэблэкІырэр бэ.

А зэпстэумэ ямызакъоу, станицэу Дондуковскэм иурамитІумэ, Советскэмрэ Лениным ыцІэ зыхьырэмрэ, ягьогоу щыт, гурыт еджапІэр, культурэм и Унэ, мэкъумэщ техникумым изы унэ, паркыр, стадионыр тетых.

Гъогум игъэцэкІэжьын пстэумкІи сомэ миллиони 107,7-рэ пэјухьащт. Псэупіэр зэрэзэпичырэм фэші гьогу зэхэкІыпІэу иІэхэм язэгъэфэн, тамыгъэу атетыщтхэм, зыщыгъэтхъыгъэщтхэм анаІэ атырагъэтын фае. Общественнэ транспортыр къызщыуцурэмрэ социальнэ псэуалъэхэм яавтомобиль уцупІэхэмрэ асфальт атыральхьащт.

«Гъогу ыкІи псэолъэшІ ГъэІорышІапІэу N 3-р» ары Іоф щызышІэрэр. Асфальтэу гъогур зэщиз зышІырэр агъэтІылъыгъах, джы мыжъокІэ-мастикэ зэхэлъэу ар зыгъэпытэштыр тыралъхьэ. ІофшІэнхэр мы илъэсым иІоныгъо мазэ и 1-м аухынхэ гухэлъ яІ.

ДзэкІолІым ишъхьэгъусэ къыкІэлъэІугъэу

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу Цэй Эдуард цІнфхэр зырегьэблагьэхэм, Мыекъуапэ ирайонхэм ащыщ Іофыгьоу иІэхэм щытегущы Іагьэх.

Мобилизацием хэфагъэу хэушъхьафыкІыгъэ дзэ операцием хэлэжьэрэ дзэкІолІым ишъхьэгъусэ урамэу Калининым ыцІэ зыхьырэм хэкІырэ дэхьапіэхэм ащыщ игъэцэкіэжьынкІэ ІэпыІэгъу афэхъунхэу къыкІэлъэГугъ. Ар автомобиль гьогум нахьи зэрэнахь лъхъанчэм къыхэкІэу, ощхышхо къещхэу е бэу къесыгъэу осыр зыжъужьыкІэ, псыр ечъэхышъ, дэуцо, щагухэм адэлъадэ.

Къэлэ администраци-

ем илькоу зэјукјэгъум хэлэжьагъэм къызэри-ІуагъэмкІэ, къалэм итемыр-къохьэпІэ лъэныкъоу ар зыдэгъэзагъэм щыпсэухэрэм мы гумэкІыгьор яІ. Псыр гьогум къызэречъэхырэм имызакъоу, чіычіэгъымкіи къакІэхьэ. Ащ фытегъэпсыхьэгьэ проектэу агьэхьазырыгъэм къыщыдэлъытагъэу Іофыгъом идэгъэзыжьын къихьащт илъэсым рагъэжьэщт, ау ащ емыжэхэу бзылъфыгъэр къызкІэлъэІугъэм игъэцэкІэн ыуж ихьащтых. Парламентым ипащэ игуадзэ ІофшІэнхэр зэрэлъагъэкІуатэхэрэм ежь ышъхьэкІэ лъыплъэщтэу къариlуагъ.

ДзэкІолІым ишъхьэгъусэ къызэриІуагъэмкІэ, дэхьапІэр чэщырэ къагьэнэфырэп. Ащ пае электричествэм икІуапІэ дащэн фае. Мы уахътэм Іофыгьом идэгьэзыжьын ыуж итых, ІофшІэнхэр зэрэзэшІуахыщтхэр, пІалъэу яІэщтыр, мылъкоу пэІухьащтыр къалъытэх.

Апшъэрэ еджапІэхэр зэдэлажьэх

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетымрэ Донецкэ Народнэ Республикэм икъалэу Горловкэ и Донецкэ лъэпкъ техническэ университет и Автомобильнэ-гьогу институтымрэ зэрэзэдэлэжьэщтхэр къззыушыхьатрэ зэзэгъыныгъэм зэдыкытуагъэх

Ар зыхъугъэр ДНР-м щыщхэу

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетыр нахыжьыу къэзыухыгъэ студентхэм дипломхэр ятыжьыгъэным фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэр зыщырагъэкІокІырэ уахътэр ары.

Мы апшъэрэ еджэпІитІур экстернатым къыдыхэлъытагъэу 2018-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу зэдэлажьэх. ГъэсэныгъэмкІэ ыкІи шІэныгъэ-ушэтын Іофхэмкіэ кіэлэегъаджэхэмрэ студентхэмрэ зыхахьэхэрэ профильнэ кафедрэхэм Іоф зэрэзэдашіэрэм шіуагъэ макіэп къытырэр. А уахътэм къыщегъэжьагъэу ДНР-м щыщ бакалаврэ ыкіи магистрэ 50-мэ Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым зэфэхьысыжь аттестациер щакіугъ. Мы илъэсым зэреджагъэхэм елъытыгъэу

студент-экстернэ нэбгырэ 11-мэ мэфэк шык эм тетэу диплом-хэр аратыжьыгьэх.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх МКъТУ-м егъэджэн Іофхэмкіэ ипроректорэу Людмила Задорожнаяр ыкіи Автомобильнэгьогу институтым менеджментымкіэ икафедрэ ипащэу Елена Мельниковар. Апшъэрэ еджапіэм къычіитіупщыхэрэм ахэр афэгушіуагъэх ыкіи ясэнэхьаткіэ хэхъоныгъэхэр ашіынхэу афэльэіуагъэх.

Зэзэгъыныгъэу зэдыряІэм елъытыгъэу ІофшІэнхэр агъэцэкІагъэх. Ащ хахьэщтыгъэх шІэныгъэ-практическэ конферен-

циехэр регъэкlокlыгъэнхэр, тхылъхэр ыкlи монографиехэр зэхэтхэу къызэдыдагъэкlынхэр. МКъТУ-м игъэсэныгъэ программэ къыхиубытэрэр зэкlэ студентмэ агъэфедэн алъэкlыщтыгъ, ау анахьэу ежьхэм къыхахыгъэр менеджмент lофым фэгъэхьыгъэр ары.

Донецкэ Народнэ Республикэр Урысыем къызыхэхьажьым ыуж зэзэгъыныгъэр агъэкіэжьыгь, амалыкізу щыіз хъугъэхэм ялъытыгъэу хэхъоныгъэхэр фашіыжьыгъэх. 2028-рэ илъэсым нэс ащ кіуачіз иіэщт.

МКъТУ-м ипресс-къулыкъу

Чернышевым ихэхъоныгъэхэр

(ИкІэух).

бэмыші у хагь эуцогь э шъхьангьупчь эхэмрэ къагьан эхи, адрэр зэкі э агь эт экъуагъ. Іофші эныр щыжьот, шъхьадж зыфэгь эзагь эр зэрифэшь у ашь у егь эцакі э. Еджапі эм ышъхь э тыральхьажьын къодыеу къафэнэгь агь, электро-рыкі уапі эхэр, зэрагь эфэбэщтх эр зэкі э зэблах ъугь эх, канализациер ашіыгь, дэпкъх эр зэщи зашіыжьы штыгь эх. Джэхашъох эр зэкі эрагь эчъыкі ыжьын хэшъ, плитк этырад зэжьы щт. Еджапі эм ыкіыби зэтырагь эпсыхьажьы.

– ТиеджапІэ зэкІэмкІи класс 11 хэтыгь, ау ыпэкІэ мастерскоеу тиlагъэр физикэмкlэ кабинетэу зэтетэгъэпсыхьажьы. «Точка роста» зыфиюрэм пае кабинет тшІыщт. ЕстественнэшІэныгъэ лъэныкъомкІэ тикІэлэеджакІохэм яшІэныгъэхэм ахагъэхъон алъэкІыщт. Химиемкіэ биопогиемкіэ физикэмкІэ кабинетхэр зэрифэшъуашэу зэтетэгьэпсыхьэх. ХэушъхьафыкІыгьэ классэу дгьэнэфагьэхэм лабораториехэр ахэдгъэуцонхэу тэгъэхьазыры, партэ пэпчъ псырык Іуап Іэхэр, электричествэр аращэлІагьэх, зэхьокІыныгъэхэр тэшіых. Шхапіэри тіэкіу зэблэтхъущт, шхыныгъохэр къызытырагьэуцон альэкІыщт чІыпІэ дгъэнэфагъэ, зыщыпщэрыхьэхэрэмрэ зыщышхэхэрэмрэ шъхьаныгъупчъэшхохэр азыфагу дэтыщтых, — ею Ожъ Руслъан.

Гурыт еджапіэр игъэкіотыгъэу зэрагъэкіэжьырэм дакіоу іэмэ-псымэхэр зэкіэ кізу чіагъэуцощтых. Мыщ іоф щызышіэхэрэм зэгурыіоныгъэ ахэлъэу кіэлэеджакіохэм шіэныгъэ арагъэгьоты. Предмет зэфэшъхьафхэмкіэ кіэлэегъаджэхэр икъухэ-

рэп, ныбжьыкі эу къакіорэр макіэ, ау хэкіыпіэ къагьотыгь эу кіэлэеджакіохэм нэмыкі предметхэр арагь эхьын алъэкіын эу рагь эджэжьых.

Джащ фэдэу хэушъхьафыкlыгъэ программэм ишlуагъэкlэ еджапlэм къыпэlулъ щагур зэрифэшъуашэу зэтырагъэпсыхьащт. Ащ сомэ миллиони 7-м кlахьэу тефэнэу агъэнафэ. lyхьапlэм асфальт тыралъхьащт, зыщагъэпсэфынэу пхъэнтlэкlyхэр агъэуцущтых, къэгъагъэхэр, чъыгхэр агъэтlысхьащтых. Проектым диштэу loфшlэнхэр агъэцакlэх.

ГъэцэкІэжьын ІофшІэнхэр шышъхьэІум и 15-м нэс аухынхэу агъэнафэ. Пшъэрылъэу иІэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Перспектива» зыфиІорэм планым диштэу ІофшІэнхэр егъэцакІэх. Ащ ипащэу Тыу Аскэрбий гущыІэгъу тыфэхъугъ.

хъугъ. — Уахътэ тымыгъэк lодэу гъэцэк Іэжьынхэм ауж тихьагъ. КІэлэцІыкІухэр зычІэсышт еджапІэр зэрифэшъуашэу зэтегьэпсыхьэгъэным лъэшэу тынаІэ тет. ЕджапІэм ыкІыб шпаклевкэ тыралъхьагъэу къагъэлэжьы. Ом изытет дэгъу, шІэхэу къэгъушъыжьы. Унашъхьэр хьазыр, тетлъхьащтыр мы мафэхэм къащэжьынэу щыт. Непэрэ мафэм унашъхьэр нэбгыри 4-мэ тыралъхьэ, унэ кІыбыр ыкІи ык юц І нэбгыри 6-мэ агъэцэкІэжьы, электричествэр нэбгыри 2-мэ зэблахъугъ. ИшыкІагъэмэ, цІыфхэр къедгъэкІолІэнхэ амал ти І. Джащ фэдэу еджап Іэр зыдэт чІыпІэм изэтегьэпсыхьанкІи зэзэгьыныгьэ къыддашІыгь. Іоныгъом и 30-м нэс пІалъэ къытфагъэуцугъ, ау илъэсык Іэ

еджэгъум нэс еджэпІэ Іупэр зэкІэ зэтедгъэпсыхьанэу тэгъэнафэ. ІофшІэнхэр зэрэдгъэцакІэхэрэм пшъэрылъэу и ІэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Стройконтроль» зыфи Іорэр лъэплъэ, — elo Аскэрбый.

Зигугъу къэтшІыгъэ ІофшІэнхэм анэмыкІэу гъунэгъу чІыгу Іахьыр къагъэнэжьыгъэу спорт площадкэ щашІы. Тэ тызыкІогъэ мафэм ар аублэгъагъ. АР-м и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат ишІуагьэкІэ ар рагьэжьагь, сомэ миллиони 9-м ехъу тефэнэу агъэнафэ. Ащ хэхьащт кІэлэцІыкІухэр зыщыджэгунхэ алъэкІыщт спорт площадкэр, футбол зыщешіэщтхэр ыкіи тренажер зэфэшъхьафхэр зыдэщытыщтхэр. Чыгу шъхьашъор тракторымкіэ аукъэбзэу тыІухьагь. ЧІыгур зэщиз ашІыжьынышъ, искусственнэ уц футбол щешІэнхэу тыралъхьащт. ІофшІэнхэр Іоныгьом и 1-м нэс къаухынхэу агъэнафэ.

Чернышевым дэт гурыт еджапіэр аужырэ шапхъэхэм адиштэу хъущт, Іоныгъом и 1-м кіэлэеджакіохэри, кіэлэегъаджэхэри гушіоу къекіоліэжьыщтых. Шіэныгъэ агъотынымкіэ іэрыфэгъу къафэхъущт іэмэ-псымэ зэфэшъхьафхэр джы мыщ чіэтыщтых. Зарево къоджэ псэупІэм къутыри 10 хэхьэ. ГъэрекІо мы программэм ишІуагъэкІэ Заревэм дэт гурыт еджапІэр агъэкІэжьыгъ, джырэ шапхъэхэм адиштэу зэтырагъэпсыхьажьыгъ.

Республикэм ирайон пэпчъ якъоджэ псэупіэхэр нахь зэте-гьэпсыхьагьэ мы аужырэ илъэсхэм зэрэхъухэрэр нэрылъэгъу. Гурыт еджапіэхэр, кіэлэціыкіу іыгьыпіэхэр, культурэм иунэхэр зэрагьэкіэжыхэрэм ямызакъоу, ыпэкіэ зыдэмытыгъэхэм кізу ашашіых.

Лъэпкъ проектэу «Культурэм» къыдыхэлъытагъэу къутырэу Чернышевым культурэм и Унэу дэтыри агъэкІэжьы, ащи нэужым текІолІагь. Зарево къоджэ псэупІэм ипащэу Хьамырзэкъо Мурат къызэрэтиІуагъэмкІэ, 1950-рэ илъэсым ар къызэlуахыгъагъ. Мэзэ заулэ хъугъэу игъэкІотыгъэ гъэцэкІэжьынхэр мыщ щырагъэжьагъэх. Сомэ миллион 21-рэ мин 800-рэ пэІухьанэу агъэнафэ. Ащ ишІуагъэкІэ унашъхьэр зэблахъущт, дэпкъхэр агъэкІэжьыщтых, джэхашъор, фэбэрыкІуапІэхэр зэблахъущтых. Культурэм и Унэ тхылъеджапІи хэт, зэкІэмкІи нэбгырэ 17-мэ Іоф щашІэ, лъэпкъ ансамблэм хэт нэбгыри

6-ри ахэм ахэхьэ. Илъэсым ыкlэ нэс ІофшІэнхэр аухынхэу агъэнафэ.

— Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат лъэшэу ынаІэ къыттырегъэты. Къоджэ псэупІэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ сыдигъуи Іэпы Іэгъу къытфэхъу, программэ зэфэшъхьафхэм тахегьэлажьэ. Ахэм яшІуагъэк Іэ тикъоджэ псэуп Іэхэр нахь зэтегьэпсыхьагьэ мэхьух. КІэлэеджак юхэм ш Іэныгъэ амалэу а Іэк Іэльхэм ахэхьо. ЦІыфхэм языгъэпсэфыгъо уахътэ зыщагъэк ющт ч ып юзэр нахь зэтегъэпсыхьагъэхэу, тиныбжьыкІэхэр творчествэм нахь фэщагъэ хъунхэмкІэ амал дэгъухэр яІэ хъугъэ. Программэу «Чистая вода» зыфиюрэм тыхэлажьэ, псырыкІуапІэу жъы хъугъэхэр къытфызэблахъух. Гъэмафэ зыхъукІэ цІыфхэм псыр афикъущтыгьэп. А гумэкІыгьор дэгьэзыжьыгьэ хъущт. Джащ фэдэу гьогухэр зэтырагъэпсыхьэх, нэфынэ хъугъэх. БэмышІэу Чернышевым щыщ цІыфхэр кІэльэІухи, бэдзэр цыкіу къызэіутхыгь, тхьамафэм зэ ермэлыкъ щызэхащэ. Джащ фэдэу почтэ кІэу къызэІутхыгъ, – elo Хьамырзэкъо Мурат.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Хъуажъ Налбый Хьазрэт ыкъом идунай зэрихъожьыгъэр гухэкІ ащыхъоу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр ащ иІахьылхэм ыкІи игупсэхэм афэтхьаусыхэх.

ЩыІэныгъэ гъогоу хихыгъэм фэшъыпкъэу ар цІыфхэм афэлэжьагъ.

2004 — 2013-рэ илъэсхэм муниципальнэ гъэlорышlaпlэу «Шэуджэн районым» ипэщагъ. Районым ит псэуалъэхэм, гъогухэм, социальнэ объектхэм яшlын ыкlуачlэ тегъэпсыхьэгъагъ. Гъэхъагъэу иlофшlэн щишlыгъэхэм апае «Шэуджэн районым ицlыф гъэшlуагъ», «Хьатыгъужъыкъое къоджэ псэупlэм ицlыф гъэшlуагъ» зыфиlорэ щытхъуцlэхэр къыфагъэшъошагъэх.

Дунэе дышъэ орденэу «Рыцарь чести» зыфиюрэм икавалерыгъ, АР-м и Къэралыгъо тын анахь лъапру «Адыгеим и Щытхъузехь», АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ищытхъу бгъэхалъхьэу «Закон. Пшъэрылъ. Цвифыгъ» зыфиюхэрэр къыфагъэшъошэгъагъэх.

Лъэпкъ хъарзынэщым иухъумакІу

Адыгэмэ ятарихь, льэпкь культурэр кlэзыугьуаеу, льэпкь loфыгьо пчьагьэмэ якlэщакloy, ушэтакloy ыкlи тхыдэlуатэу, льэпкьым тапэкlэ кьырыкloщтым зыгу фэузэу, цlыф гумызагьэу Тэу Асльан ыныбжь ильэс 75-рэ зэрэхьугьэр хигьэунэфыкlыгь. Ащкlэ фэгушloхэу иloфшlэгьухэр, АР-м и Льэпкь музей щылажьэхэрэр «Адыгэ макьэм» кьэтхагьэх. Ищыlэныгьэ гьогу, иloфшlагьэхэм уасэ афашlэу Тэу Асльан зэрэфэразэхэр кьизыlотыкlырэ тхыгьэу кьагьэхьыгьэр кьыхэтэуты.

Тиреспубликэ имызакъоу, адыгэхэр зыщыпсэухэрэ къэралыгъохэм щызэлъашІэрэ титарихъ шІэныгъэлэжьэу, археологэу Тэу Аслъан 1948-рэ илъэсым къуаджэу Тэуйхьаблэ къыщыхъугъ. Джэджэхьэблэ гурыт еджапІэр 1966-рэ илъэсым къыухи аттестатыр къызыратыжьым ыужырэ пчэдыжьым ячылэ фермэ Іухьи, дзэ къулыкъум ащэфэ колхозым ишэхъуагъ. Къулыкъу ужым 1974-рэ илъэсым щегъэжьагъэу 1979-рэ илъэсым нэс, колхозэу «Октябрэм» иятІонэрэ бригадэу Янэкъо Исхьакъ зипэщагъэм механизатор чанэу щылэжьагь. Комсомольскэ-ныбжьыкІэ звеном ипэщагъ. Нэужым Адыгэ къэралыгъо кІэлэегъэджэ институтым филологиемкІэ ифакультет чІэхьагь ыкІи къыухыгь. Тиуниверситет тарихъымкІэ ифакультети щеджагь.

Адыгэ хэку краеведческэ музеим 1981-рэ илъэсым Іухьагь ыкіи джы къызнэсыгъэм научнэ Іофышіэ шъхьаіэу ащ щэлажьэ. Мы илъэс дэдэм щегъэжьагъэу археологие экспедициехэм ахэлажьэу ыублагъ.

1978-рэ илъэсым щегъэжьагъэу Краснодарскэ псыІыгъыпІэм икъыблэ нэпкъ археологием исаугъэтхэм якъыщыхэгъэщын дэлэжьагь. Ащ къыгъотыгъэхэм ащыщых ижъырэ псэупІэжъхэу, къэхэлъэжъхэу, тхьэлъэІупІэхэу КІышкыр, Пхъэгъугъапэр, Пщыкъуйхьаблэр, Псэкъупсэ къэхэлъэжъхэр, Мартэбгышъхьэр, Къэпэнэшхор, Къэпэнэжъыер, Пщыщ-1, Пщыщ-2. Ахэм ятІынхэм Адыгеим, Москва, Ленинград, Францием къарыкІыщтыгъэ археологхэм ягъусэу ахэлэжьагъ. Къуаджэу Улапэ, Къэбэхьэблэ ІошъхьитІум, Келермесскэм, Серегинскэм, Чернышевым яІуашъхьэхэм, псэупІэжъэу Свободнэм яуплъэкІунхэм ахэлэжьагь ыкІи пкъыгъуабэ къащигъотыгъ.

Апэ къыугьоигьэ артефактхэр

Краснодарскэ къэралыгъо тарихъ-археологическэ музееу Фелициным ыцІэ зыхьырэм ритыгъэх, КъокІыпІэ лъэпкъхэм яискусствэ имузеи, ащ икъутамэу Мыекъуапэ дэтым, АР-м и Лъэпкъ музеи яэкспедициехэм ахэтэу къычІихыгъэхэр яфондхэм ахэлъых.

Тихэгъэгуи, ІэкІыбыми ащызэхащэгъэ конгрессхэм, симпозиумхэм конференциехэм пчъагъэрэ ахэлэжьагъ. АдыгабзэкІэ археологием фэгъэхьыгъэ апэрэ тхылъыр ытхыгъ ыкІи къыдигъэкІыгъ. Статья зэфэшъхьафхэу 120-м ехъу къыхиутыгъ. Обществэу «ШІэныгъэм» хэт, лекциехэм къафеджэ.

Илъэс пчъагъэм Адыгеим икіэлэеджакіохэр республикэ ыкіи урысые олимпиадэхэм афигъэхьазырыгъэх, текіоныгъэхэр къащахьыгъ. Икіэлэеджа-

кіохэм ащыщ УФ-м и Президентэу Владимир Путиным ыціэкіэ къатырэ стипендиер къылэжьыгъ ыкіи Урысыемкіз анахь кіэлэкіэ сэнаущ нэбгыришъэу илъэсым къыхагъэщыгъагъэхэм ащыщ хъугъагъэ.

Урысыем ижурналистхэм я Союз Аслъан хэт, Адыгэ телевидением икъэтынхэм ренэу ахэлажьэ, республикэ гъэзетхэм, журналхэм итхыгъэхэр къащыхеутых.

Общественнэ организациеу «Адыгэ Хасэр» зызэхащагъэм щегъэжьагъэу июфшенхэм ахэлажьэ ыкіи ащ и Совет хэт. Іэкіыбым къикіыжьырэ тилъэпкъэгъухэр хэкум хэгъэгъозэгьэнхэмкіэ Гупчэм илъэс заулэрэ ипэщагъ.

Этнографическэ мэфэкlхэу адыгэ Илъэсыкlэр, Къэгъэгъэштахьыр, адыгэ быракъым и Мафэ къэlэтыжьыгъэнхэм ыкlи зэхэщэжьыгъэнхэм ахэлэжьагъ. Илъэс къэс ежь ишlоигъоныгъэкlэ Адыгеим ирайонхэм зекlохэр къащырещэкlых.

Ахэм анэмыкіэу, 1986-рэ илъэсым щегъэжьагъэу культурнэ кіэныжъым иухъумэнкіэ республикэ Гъэіорышіапіэм дэлажьэ. Саугъэтхэр къыхэгъэщыгъэнхэм, паспортхэр апылъхьэгъэнхэм мызэу, мытіоу хэлэжьагъ.

Игъэхъагъэхэри бэрэ хагъэунэфыкІыгъэх: 2009-рэ илъэсым, «АР-м культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфиІорэр, медалэу «За трудовое отличие», Цыгъо Теуцожь имедаль ыкІи юбилейнэ медальхэр къыфагъэшъошагъэх.

Мы лъэхъаным тарихълэжьэу ыкІи археолог цІэрыІоу Тэу Аслъан АР-м и Лъэпкъ музей щэлажьэ. ИІофшІэн лъэшэу фэшъыпкъ. Илъэс пчъагъэхэм къыугъоигъэ пкъыгъохэм ыкІи ыушэтыгъэ археологие саугъэтхэм музеир къагъэбаи.

Мы мафэхэм Тэу Аслъан ыныбжь илъэс 75-рэ хъугъэ. Музеим иlофышlэхэр ащкlэ льэшэу ягуапэу фэгушlуагъэх. Аслъан удэлэжьэнкlи уиныбджэгъункlи цlыфышlоу, цlыф рэхьатэу, бэрэчэтэу щыт. Ишlэныгъэхэмкlэ игуапэу къыдэлажьэхэрэм адэгуащэ, сыд фэдэ упчlэкlэ зыфэбгъэзагъэми, джэуап къыкlэрыпхын плъэкlыщт.

Псауныгъэ пытэ иІэнэу, жъышъхьэ мафэ хъунэу Аслъан тыфэльаlо. Джыри илъэсыбэрэ къытхэтынэу, тызэдэлэжьэнэу тыщэгугъы.

AP-м и Лъэпкъ музей июфышюхэр.

Зэнэкъокъум шъукъыхэлажь

Культурэ гухэльхэмкІэ Президент фондым грантхэмкІэ изэнэкьокьу шьхьаІэ хэлажьэ зышІоигьохэм бэдзэогьум и 25-м къыщегьэжьагьэу Іоныгьом и 1-м нэс яльэІу тхыльхэр арахьылІэн фае.

Культурэм, искусствэм, творчествэм япхыгьэ проектхэр ары зыхэпльэщтхэр. Зэнэкъокъур анахьэу зытегъэпсыхьагъэр лэжьэк о купхэу, культурэм июфыш эхэу хэгъэгум фэшъып-къэным къыфаджэхэрэм, культурэм, искусствэм, творчествэм япхыгъэ проектхэм Іэпы Іэгъу ягъэгъотыгъэныр ары.

Проектхэр лъэныкъуи 9-мэ атегъэпсыхьагъэу щытын фае. Зэнэкъокъум хэлэжьэшъущтых

мысатыу организациехэр, къэралыгъо учреждениехэр, корпорациехэр, компаниехэр, политическэ партиехэр ахэм ахахьэрэм, унэе предпринимательхэр, сатыу организациехэр. Фондым иофициальнэ сайтэу https:// фондкультурныхинициатив. рф зыфиюрэм нахь игъэкютыгъэу къэбархэр рагъотэнхэ алъэкыщт.

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным

игъо зэрилъэгъугъэм тетэу 2021-рэ илъэсым культурэ гухэлъхэмкlэ Президент фондыр зэхащагъ. Культурэм, искусствэм, творчествэм япхыгъэ проектхэу мысатыу организациехэм, сатыу, муниципальнэ организациехэм ял!ыкlохэм, унэе предпринимательхэм пхыращыхэрэм фондыр Іэпыlэгъу афэхъу. Грантхэмкlэ зэнэкъокъуи 8-мэ якlэуххэр фондым зэфихьысыжьыгъэх. Сомэ мил-

ПРЕЗИДЕНТСКИЙ ФОНД КУЛЬТУРНЫХ ИНИЦИАТИВ

ГРАНТЫ

НА ПРОЕКТЫ В ОБЛАСТИ КУЛЬТУРЫ, ИСКУССТВА И КРЕАТИВНЫХ (ТВОРЧЕСКИХ) ИНДУСТРИЙ

лиард 15,5-рэ зытефэгъэ творческэ гухэлъ мини 5 фэдизмэ къадырагъэштагъ. Урысыем ишъолъыр пстэуми ащ фэдэ

проектхэр ащагъэцакІэх. 2021-рэ 2024-рэ илъэсхэмкІэ грант фондыр сомэ миллиард 32,5-рэ зэрэхъущтыр.

Тофэу зыпыльхэм зырагъэушъомбгъунэу

Адыгеим мысатыушІ организациеу щызэхащагьэхэм ащыщэу кьэралыгьо ІэпыІэгьоу грантхэр кьизыхыгьэхэм ар кьэзыушыхьатырэ тхыльхэр «Мой бизнес» зыфиІорэ Гупчэм щаратыжьыгьэх.

Социальнэ Іофхэм апылъ мысатыушІ организацие 30-мэ гражданскэ обществэм зегьэушъомбгъугъэным фэшІ грантхэр ятыгъэнхэм фытегъэпсыхьэгъэ зэнэкъокъум текІоныгъэр къыщыдахыгьэу АР-м ІофшІэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхъоныгъэмкІэ и Министерствэ зэзэгъыныгъэм адыкІэтхагъ. Ащ ипащэу Мырзэ Джанбэч Іофтхьабзэр къызэlуихызэ, мы грантхэм кІэщакІо афэхъугъэхэм зэрафэразэхэр къыхигъэщыгъ. Илъэс къэс мысатыушІ организациеу ахэм ахэлажьэхэрэм япчъагъэ хэхъо, къэралыгьом ІэпыІэгьоу къаритырэм ишІуагъэкІэ ахэм яІофшІэн шІуагьэу къытырэр нахыыбэ мэхъу.

*— АР-м и ЛІышъхь*э пшъэрылъ къытфишІыгъзу гражданскэ обществэм зегьэушьомбгъугъэным пае грантэу къэралыгьом ыгьэнэфагъэхэм якъыдэхынкІэ зэнэкъокъум нахьыбэу зэрэхэлэжьэщтым ты*пылъ*, — къыІуагъ министрэм. — Ильэс заулэу ар зыщыІэм сомэ миллиони 100 фэдиз ащ фэдэ ІэпыІэгьоу социальнэ Іофхэм апылъ мысатыушІ организациеу

ти Іэхэм а Іэк Іэхьагь. Ар мак Іэп, ау тапэк Іэ дэсыри нахьыбэу льэ Іу тхылъхэр къатынхэу тыфай.

Мыщ фэдэ организациеу республикэм щатхыгъэр 500-м ехъу. Мыгъэ 40 хэлэжьагъ, 30-мэ къырахыгъ. Тапэкіэ джыри нахь чанэу грантхэм якъыдэхынкіэ зэнэкъокъум къыхэлэжьэнхэм, муниципальнэ образованиехэм яорганизациеу тхылъхэр къэзытыхэрэр нахыбэ хъунхэм зэрэщыгугъыхэрэр Мырзэ Джанбэч къыхигъэщыгъ.

Грант къизыхыгъэу нэужым дипломхэр министрэм зэритыжьыгъэхэм ащыщых заом, юфшіэным, Уіэшыгъэ Кіуачіэхэм ыкіи хэбзэухъумэкіо къулыкъухэм, медицинэм иіофышіэхэм ясоюзхэу АР-м щызэхащагъэхэр, мысатыуші организациехэу «Къэзэкъ культурэм ишъолъыр фестиваль», «Турист Адыгеи», «Волшебный фонарь», «Белая река» зыфиіохэрэр, баскетболымкіэ, акробатикэмкіэ, фехтованиемкіэ АР-м ифедерациехэр, нэмыкіхэр.

Джащ фэдэу зэнэкъокъум илъэныкъоу «Лъэпкъ ыкlи дин зэгурыюныгъэр гъэпытэгъэныр» зыфиюрэмкіэ текіоныгъэр къыдихыгъ ыкlи диплом къыратыгъ мысатыуші организациеу «Черкесская медиаплатформа» зыфиюрэм. Ащ ипащэу Ліыхъукіэ

Айдэмыр гущы Ізгъу тызыфэхъум, тиныдэлъфыбзэ зегъэушъомбгъугъэным фытегъэпсыхьэгъэ проектэу к Ізщак Іо зыфэхъухэрэм япхырыщынк Іэ ащфэдэ Ізпы Ізгъум иш Іогъэшхокъы зэрэк Іорэр къыхигъэщыгъ.

— Мы грантым льэшэу тежагь, тыщыгугьыгь, сыда пІомэ тапэкІэ тиІофиІэн зэрэзэхэ-тщэщтыр бэкІэ ащ епхыгь. Арышь, льэшэу тафэраз ІэпыІэгьум кІэщакІо фэхъугъэхэми, зэнэкъокъум тыхэ-лэжьэным ищыкІагьэ-хэм ягъэхьазырынкІэ

къыддеГагъэхэми. Къыхэзгъэщымэ сшГоигъу, нэмыкГ субъектхэми мыщ фэдэ зэнэкъокъум тащыхэлажьэу хъугъэ, ау Адыгеим Гофхэр къызэрэщытфагъэпсынкГэхэрэм, къызэрэщыддеГэхэрэм фэдэ зыпарэкГи тырихьылГагъэп.

Айдэмыр тызэрэщигьэгьозагьэмкіэ, «Адыгабзэр зэтэгьашіэ» зыціэ проектэу зэнэкьокьум хагьэлэжьагьэм сомэмиллионым ехъу грантэу къыратыщт. Іофэу ашіэрэр льагьэкіотэным пае шэпхьэшіухэм адиштэрэ шіыгьэ оборудование дэгьу къащэфыным ар пэіуагьэхьащт.

«Черкесскэ медиаплатформэм» урысыбзэкІэ кІэлэцІыкІу-хэм апае къыдагъэкІырэ мультфильмэхэр адыгабзэкІэ щызэрадзэкІых.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр: Іэшъынэ Аслъан.

ШІэныгъэлэжь ныбжьыкІэхэм яеджапІ

ШІэныгъэлэжь ныбжьыкІэхэм я Вавиловскэ еджапІэ Адыгэ къэралыгъо университетым истудентхэм яшІэныгъэхэм щахагъэхъуагъ.

Пшызэ ушэтыпІэ станциер ары (Н.И. Вавиловым ыцІэ зыхьырэ ВИР-м икъутам) шІэныгъэлэжь ныбжьык|эхэм яеджапІэ зыщызэхащэгъагъэр, ар Краснодар краим и Гулькевичскэ район зыдэщыІэр. Урысыем ишъолъыриймэ — Адыгеим, Якутием, Краснодар краим, Белгородскэ ыкІи Калининградскэ хэкухэм, Москва ыкІи Санкт-Петербург — яшІэныгъэлэжь ныбжьыкІэ 20 а Іофтхьабзэм хагъэлэжьагъэх. Ахэм ащыщых Адыгэ къэралыгъо университетым естествознаниемкІэ ифакультет истуденткэхэу Алина Терещенкэмрэ Дарья Тидерманрэ.

«Агротехнологием инеущрэ

маф» зыфиlорэ шlэныгъэ гупчэу дунэе мэхьанэ зиlэм ипрограммэ Вавиловым ыцlэ зыхьырэ еджапlэр хэхьэ.

Мэфитфым къыкіоці еджапіэм рагъэблэгъагъэхэм къэкіыхэрэм ягенетическэ амалхэр ауплъэкіугъ. Хэтэрыкіхэм, дагъэ зыхэлъхэ ыкіи ахьаджырэ культурэхэм ягенетическэ амалхэр зэгъэшіэгъэнхэмкіэ отделхэм япащэхэр лекциехэм къяджагъэх. Ахэр: мэкъумэщ шіэныгъэхэмкіэ кандидатхэу Анна Артемьевар ыкіи Андрей Павловыр, биологие шіэныгъэхэмкіэ докторхэу Эдуард Хатефовымрэ Владимир Жуковымрэ.

Теоретическэ шіэныгьэу еджапіэм щызэрагьэгьотыгьэм дакіоу селекционнэ ІофшІэнхэу нэшэхырбыдзхэм якъэгъэкІын фэгъэхынгъэхэми студентхэм защагъэгьозагъ. Ащ фэдэ культурэхэм янаучнэ еджапІэ Пшызэ ушэтыпІэ станцием зиІэр 1920-рэ илъэсым къыщегъэжьагъ. Илъэс 50-м ехъугъэу ащ щэлажьэ мэкъумэщ шІэныгъэхэмкІэ докторэу Генрих Теханович. Ащ ригъаджэхэрэр игъусэхэу нашэ, къэбыкіи хъырбыдз лъэпкъ 40 фэдиз къыхихыгъ.

Вавиловскэ еджапіэхэр 2020рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу зэхащэх. Аужырэ уахътэм егъэджэнхэр шъофыр ары зыщыкіохэрэр, ащ ишіуагъэкіэ хэтэрыкі лъэпкъ зэфэшъхьафмэ нэјуасэ зафашіы ыкіи адэлажьэх. 2022-рэ илъэсым къыщыублагъэу еджапіэм изэхэщэн Адыгэ къэралыгъо университетыр чанэу хэлажьэ.

> Адыгэ къэралыгъо университетым ипресс-къулыкъу

КІэлэцІыкІу 28-рэ къэхъугъ

2023-рэ ильэсым ЭКО-м ишІуагьэкІэ республикэм сабый 28-рэ кьыщыхъугь.

Лъэпкъ проектэу «Демография» зыфиlорэм къыдыхэлъытагъэу мы илъэсым ЭКО-м епхыгъэ медицинэ фэlo-фэшlи 170-рэ фэдиз ашІынэу агъэнафэ. Ащ ыпкіэ хэльэп, шіокі зимыіэ медицинэ страхованием иполискІэ ашІы. Псауныгьэр къэухъумэгьэнымкІэ АР-м иминистрэ игуадзэу Хьагъэудж Мариет къызэриІуагъэмкІэ, мы илъэсым имэзи 5 бзылъфыгъэ 70-мэ мыр афашІынэу агъэнэфагъ, 55-мэ афашІыгъ. ЭКО-м ишІуагъэкІэ лъэрымыхьэ хъугъэ бзылъфыгъэ 21-рэ учетым хэуцуагъ, нэбгыритІумэ тІолъфэныкъохэр къафэхъугъэх. ПстэумкІи сабый 28-рэ къэхъугъ. Мы уахътэм ехъулІэу ЭКО-м епхыгъэу сомэ миллиони 6,5-рэ зыосэ протокол 55-мэ апкіэ атыгь.

— Джырэ пъэхъан «сабый хэмыкІыныгъ» зыфаІорэр гумэ-кІыгъо дэдэу щытэп. А узыр игъом къыхагъэщэу ыкІи ащ зэрэІэзэщтхэ шІыкІэр тэрэзэу къызыхахыкІэ, процент 90-м кІэух дэгъу афэхъу. Сабый хэмыкІыныгъэм изы Іэзэгъухэм ЭКО-р ащыщ, — щыхагъэунэфыкІыгъ АР-м псауныгъэр къзухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ.

Уплъэкіунэу ябгъэшіыщтхэм, ар зыфашіы ыкіи зышіы мыхъущтхэм афэгъэхьыгъэ къэбарыр зэкіэ къышъоіэзэрэ врач-гинекологым, джащ фэдэу Перинатальнэ гупчэм иіэзапіэ иврачхэм яжъугъотыліэщт.

— Къэралыгъо политикэмкlэ непэ анахь шъхьаlэр демографием изытет нахьышlу шlыгъэ-

ныр ащыщ. КІэлэцІыкІухэр зэрыс унагьохэм ІэпыІэгьу афэхьугьэным, унагьом Іоф дэшІэгьэным-кІэ шІуагьэ къэзытыщт шІыкІэхэр къыхэхыгьэнхэм мэхьанэшхо иІ. ХэзгьэунэфыкІы сшІоигьу япшъэдэкІыжь къагурыІозэ сабыйхэр зыпІурэ ны-тыхэр

чІыпІэ зэфэшъхьафхэм арыфэхэу, къэралыгьо фэю-фашІэхэм ашъхьадэк Іэу Іэпы Іэгъу ящык Іагьэ зэрэхъурэр къыдэплъытэн фае. Унагьом ищы Іэк Іэ-псэук Іэ изытет къезыгъэ ыхырэ юфыгьохэр псынк Ізу дэгьэзыжынгьэнхэм ыкІи ящыкІэгъэ ІэпыІэгъур ягьэгьотыгьэным афэшІ социальнэ къулыкъухэм, фэю-фашіэу агъэцак Іэхэрэм, мысатыуш І лъэныкъохэм хэхъоныгъэ ягъэшІыгьэн фае, — къыІуагъ социальнэ политикэмкіэ, унагъом июфхэмкіэ, псауныгъэр къэухъумэгъэнымкіэ ыкіи культурэмкіэ парламентым икомитет итхьаматэу Наталья Широковам.

ПРОЕКТХЭР

AJIHITERIM YRBITЬO MQDII(III(RITЬЭПСЬПЦТ

Урысые Федерацием ишъолъырхэм лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкlэ къэралыгъо ыкlи муниципальнэ фэlo-фашlэхэр зыщагъэцэкlэрэ унэгъо Гупчэ (семейный МФЦ) ащызэхэщэгъэным фытегъэпсыхьэгъэ социальнэ проектэу къагъэхьазырыгъэхэм язэнэкъокъу кlэлэцlыкloy щыlэныгъэм чlыпlэ къин ригъэуцуагъэхэм lэпыlэгъу ягъэгъотыгъэнымкlэ Фондым зэхищэгъагъ. Адыгеир ащ хэлажьи, грантэу сомэ миллиони 8,1-рэ къырихыгъ.

АР-м Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхъоныгъэхэмкіэ и Министерствэ къызэрэщаІуагъэмкіэ, унэгъо МФЦ-р ціыфхэм социальнэ фэіо-фашіэхэр афэгъэцэкіэгъэнхэмкіэ Мыекъуапэ игупчэ ыкіи социальнэ-реабилитационнэ Гупчэу «Доверие» зыфиіорэм ащагъэпсыщт. Кіэлэціыкіу зэрыс унагъохэм, щыіэныгъэм чіыпіэу зэригъэуцуагъэхэр къыдэлъытагъэу, лъэныкъо пстэумкіи іэпыіэгъу ятыгъэныр ары ащ пшъэрылъ шъхьаізу иіэр.

— Унагьоу сабый зэрысым щык Гагьэу и Гэхэм уактыпктырык Гызэ непэрэ лтэхтаным амалэу кты-тыхэрэм адиштэу социальнэ фэ Го-фаш Гэхэр афэгьэцэк Гэгьэнхэм мы проектыр фытегъэпсых тагь. Щы Гэныг тым ч Гып Гэктин ригъэуцогъэ унагтом ктулыкту зэфэштх тафхэр кты зэпимык Гухьэх эу «зы штх таныг тупчтэ» ш Гык Гэм тетэу ищык Гэгъэ фэ Го-фаш Гэхэр мы Гупчэм щыфагъэцэк Гэщтых,

— къы Іуагъ АР-м Іофш Іэнымк Іэ ык Іи социальнэ хэхъоныгъэмк Іэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч.

Министерствэм тызэрэщигьэгьозагьэмкіэ, унэгьо МФЦ-м кіэлэціыкіу зэрыс унагьохэм психологическэ іэпыіэгьу ягьэгьотыгьэным, социальнэ фэlо-фашіэхэр афэгьэцэкіэгьэнхэм, нэужыми щыкіагьэу яіэхэр дэгьэзыжьыгьэ зэрэхьухэрэм пьыпльэгьэным, упчіэу яіэхэм джэуапхэр ятыжьыгьэнхэм, ящыкіэгьэ информациер аіэкіэгьэхьэгьэным, нэмыкіхэм афэгьэзэгьэ къулыкъу зэфэшъхьафхэр иіэщтых. Ны-тыхэм яіофхэр зэхафыфэ кіэлэціыкіухэм яуахътэ шіуагьэ хэльэу агьэкіоным фэші Гупчэм джэгупіэ щагьэпсыщт.

ЧІыгу гектар пчъагъэр щыгъэнэфагъ

Росреестрэм ишъолъыр Гъэlорышlaпlэ Адыгеим ычlыгухэр гектар пчъагъэу зэрэхъухэрэм икъэлъытэн, ахэр зэрэзэтеутыгъэхэр, статусэу яlэр гъэнэфэгъэныр пшъэрылъ шъхьаlэу иlэхэм ащыщ. 2022-рэ илъэсым ащ фэдэ loфтхьабзэу зэхищэгъагъэхэм къагъэлъэгъуагъэм изэфэхьысыжь джырэблагъэ ыгъэхьазырыгъ.

Ащ къызэригъэлъэгъуагъэмкlэ, чlыгоу республикэм иlэм зэхъокlыныгъэ фэхъугъэп — гектар 779180-у зэрэхъущтыгъэм тет. Ащ инахьыбэр мэкъумэщ хъызмэтым фэгъэзагъ. Ызыщанэ фэдизыр мэзхэм ыкlи мэз хъызмэтым ыгъэфедэхэрэм зэлъаубыты, проценти 7-м псэупlэхэр тетых, адрэ къанэрэр гъэлъэшыгъэу къагъэгъунэхэрэм ащыщых, промышленностым, энергетикэм, транспортым, связым япхыгъэх, псыхэм аубыты е чlыгу lэпэчlэгъанэкlэ алъытэх.

Икіыгьэ ильэсым зэрагьэунэфыгьэмкіэ, мэкъумэщ хъызмэтым ичіыгухэр соткэ 90-кіэ, мэз фондым иехэр соткэ 20-кіэ, ізпэчіэгьанэкіэ альытэхэрэр сотки 10-кіэ нахь макіэ хъугьэх. Ахэм къахэхыгьэ іахьхэр псэупіэхэм е нэмыкі лъэныкъохэм ячіыгухэм зэрахагьэхьагьэхэр ары а щыкіэгьэ тіэкіур къызхэкіыгьэр.

— Зэрэхабзэу, ильэс кьэс дгьэхьазырырэ докладым республикэм чІыгу фондэу иІэр зыфэдизыр кьегьэнафэ. Нахьыбэу иІуагьэ кьатэу чІыгухэр гьэфедэгьэнхэм фыте-гьэпсыхьэгьэ унашьохэм яшІын льапсэ фэхьурэ документэу ар щыт, — кьыІуагь ГъэІорышІа-

Росреестрэм ишъолъыр ГъэІорышІапІэ 2022-рэ илъэсым Адыгеим чІыгоу ыІыгъыгъэм ыкІи зэрагъэфедэрэм афэгъэхьыгъэ доклад къыгъэхьазырыгъ.

пІэм ипащэ игуадзэу Къуижъ Эдуард.

Адыгеим ичТыгухэр гектар пчъагъэу зэрэхъухэрэм, ахэм язытет фэгъэхьыгъэ докладым Росреестрэм иинтернет нэкІуб-гъо ущеплъын плъэкІыщт. Рубрикэм ыцІэр «Открытая служба», ащ ыуж «Статистика и аналитика» зыфиІорэр къы-

зэlупхыщт, шъолъырыр «Адыгэ Республик». Интернет нэкlуб-гьор къызэрэбгъотыщтыр: https://rosreestr.gov,ru/open-service/statistika-i-analitika/otchety-ob-zory-doklady/0l-doklad-o-sostoyanii-zemel-v-respublike-ady-geya-v2022-godu/

Росреестрэм AP-мкlэ и Гъэlорышlапі.

Mьэпкь зэхэдз зимыІэ щГыфыгьэ нап

Адыгабзэр шІу плъэгъуным пае уадыгэн фая? Ащ гъунапкъэ зэримыІэм ишыхьат мегрел кІалэу непэ нэІуасэ шъузфэтшІыщтыр.

Адыгеим, ткъош республикэхэм ащаш эрэ орэды юу Амиран охътэ заулэрэ тиІофшІэн зыфигъэсэнэу «Адыгэ макъэм» къэкІуагъ. Компьютерым епхыгъэу лэжьэнэу щытыгьэ кlалэм адыгабзэкІэ сэлам къытихэу, урысыбзэкІэ тыдэгущыІэми тэ тиныдэлъфыбзэкІэ къыддэгущыІэжьэу зэрэщытым псынкІэч гу лъыттагь ыкІи тымыгьэшІэгьон тлъэкІыгьэп. ИдунэееплъыкІэрэ адыгэ шэн-хабзэхэм шІулъэгъуныгъэу афыриІэмрэ нахь благьэу нэІуасэ зыфэтшІыным ушъхьагъу фэхъугъэх.

Дахэу ар усэхэм къяджэ, орэдхэр къеlо, лъэпкъ Іэмэпсымэ зэфэшъхьафхэм къарегьаlo. Адыгэхэм яхабзэ зэригъэлъапІэрэм, щысэтехыпІэ зэришІырэм имызакъоу, тишхыныгьохэр икlасэх, ахэм шlуагьэу апылъыр, ацІэхэр къеІох. Адыгэ лъэпкъым шъхьэкІэфэныгъэу фишІырэр ыбзэрэ икультурэрэ куоу зэрэзэригъашІэрэм къеушыхьаты. Адыгэ кІалэмэ ныбджэгъуныгъэ-блэгъэныгъэ ады-

Амиран орэдыр ищыІэныгъэ зэрэпхырыщыгъэм игугъу къытфишіыгъ. Ар усакіо, орэдыіу, пщынао ыкІи Адыгеим иныбжьыкІэ кІэлэ гъэшІэгъон.

— Сэ илъэс 32-рэ сыныбжь. СиунагьокІэ сятэ музыкэм феджагьэп, ау ыныбжь хэкІотагьэу гитарэм, пщынэм ыкІи фортепианэм къаригъэІонэу зэригъэшІагъ. Орэдхэр къыІонхэр сянэ икІэсагъ. Сятэ ахэр ыусыщтыгъэ ыкІи ащ ифэмэ-бжьымэхэр сэри къыстехьагьэх. СшІогьэшІэгъонэу Іэмэ-псымэхэр зэзгъэшІэныр сицІыкІугьом, илъэситф сыныбжьэу, езгъэжьагъ. Сиапэрэ Іэмэ-псымэр — сабый гитарэ джэгуалъ. СицІыкІугъом щегъэжьагъэу кавказ орэдыю цІэрыІомэ сядэІущтыгъ. Сянэ Шъачэ музыкальнэ еджапІэм илъэси 6 сыныбжьэу сычІигъэхьагъ. ОрэдІоным сыдигъуи сыфэщагъ. Тхьабысымэ Умарэ ыцІэ зыхьырэ музыкальнэ колледжым ащ сыщыфеджагъ, — къытфиІотагъ Амиран. 1999-рэ илъэсым кlалэм иунагьо Адыгеим къэкІожьыгь. ТІуапсэ пэмычыжьэу, шапсыгьэ

чылэу Псыбэ щыпсэущтыгъэх. – Адыгэмэ яхабзэхэр, яцІыфыгъэ тиунагъокІэ тыгу рихьыгъ, ащ пае Мыекъуапэ псэупІэкІэ къыхэтхыгъ. Адыгеир сиунэ хъугъэ, лъэпкъыр сэгъэлъапІэ, сэлъытэ. Адыгэ кlалэхэр сшым фэдэхэу синыбджэгъу благъэ хъугъэх. Адыгэ джэгум сыкІоныр, ащ сыкъыщышъоныр сикlас.

Анахьэу хэзгъэунэфыкІы сшІоигъу адыгэ шхынхэм ащыщэу щыпс-пастэр, мэлылыр, лылыбжьэр, пэлкъаор, щэлэмэхьалыжъохэр сикІасэх. Адыгэмэ яфэмэ-бжымэ зыкІэт пстэури сигуапэу сэгъэлъапіэ. Іэшіу дэд адыгэ шхыныгьор, — хегьэунэфыкІы мегрел кІалэм.

Адыгэ шэн-хабзэхэр пшіогъэшіэгъон сыда зышіыгъэр? — сеупчІы Амиран.

- Адыгеим щыпсэурэ цІыфхэм мамырныгъэ дахэ азыфагу зэрэдэлъыр дунаим ищысэтехыпІэ орэхъу. Ахэм зыкІыныгъэ ин ахэлъ. Адыгабзэр бзэ дах, урыгущыІэнкІэ гоlу, икультурэ лъагэ, шэн-хэбзэ дахэ пхырыщыгъ. Адыгэмэ лІыгъэу зэрахьэщтыгьэр анахьэу сшІогьэшІэгьон хъугъэ, арыти, лъэпкъым итарихъ изэгъэшІэни ыуж сихьагъ.

- Адыгэ шэн-хабзэхэм атетэу опсэуа?

Лъэшэу къыспэблагъ адыгабзэр, тимегрелыбзэ тІэкІу ехьыщыр, гущы абэ зэтефэ ямэхьанэкіи якъэіуакіэкіи. ШъхьэкІэфэныгъэм сыризехьакІу. Кавказ лъэпкъыбэм якультурэ спэблагь: Абхъазым, Осетием, Ингушетием, Чэчэным, Грузием, Дагьыстан, Азербайджан ащыпсэухэрэм. Лъэшэу сикlас мыхэм ямэкъэмэ дахэхэр Іэмэ-псымэ зэфэшъхьафмэ къязгъэІоныр. МэкъэмакІэхэр «Лезгинкэм» кІэзгъахьи, Кавказ шъолъырым имэкъамэхэр зэхэгьэкІухьагьэу альбом гъэшІэгьон къыдэзгьэкІыгъ «Адыгэ мэкъамэхэр» ыцІэу.

фэдэ гущыІэха адыгабзэм хэтхэу пшіэхэрэр?

– МегрелыбзэкІэ «намыс» гущыІэр «намус» тэІо. Намысыр — сшъхьэ слъытэжьын, цІыфхэми шъхьэкlафэ къысфашlэу сыпсэуныр ары. АдыгэхэмкІэ ащ апэрэ чыпіэр щыіэныгъэм щеубытышъ, ар сымыукъоным сыпылъ.

– Сыд фэдэ творческэ гухэлъха уиіэхэр?

СишІэныгъэ хэзгъэхъоныр, си Адыгей дахэ фэгъэхьыгъэ

— **Мегрелыбзэм техьэу сыд** орэдхэр зыхэхьащтхэ альбом къыдэзгъэкІыныр. ЦІыфэу симэкъамэхэм ядэlухэрэм гухахъо хагъотэным сыфэлэжьэныр.

— Амиран, орэд ыкіи мэкъэмэ тхьапша уирепертуар хэтыр?

– Мэкъэмэ 200-м ехъу. Ижъырэ мэкъамэхэри, джырэ зэманыкІэм диштэхэрэри сэгьэфедэх. Адыгэ орэдыкІэхэр тестхэнэу сэгъэхьазыры.

Іэмэ-псымэ 18-м нэсэу зэзгъэшІагъэ: баяныр, аккордеоныр, осетин пщынэр, адыгэ домрэр, балалайкэр, фортепианэр, флейтэр, ксилофоныр, вибрафоныр, пхъэкІычыр, нэмыкІхэри.

Сэ Адыгэ радиом звукорежиссерэу сыlут. Анахь шlу слъэгъурэ мэкъамэм Іоф дэсэшІэ, гухахъо хэсэгъуатэ. Шэнхэбзэ ыкІи зекІокІэ-шІыкІэ дахэхэр къизыІотыкІырэ къашъор лъэшэу сикlас. Лъэпкъ къашъом идэхагъэ цІыфхэм алъызгъэІэсы сшІоигъу. Адыгэ къашъор слъы хэлъ, орэдІоныр спсэ щыщ. Спортым мэхьэнэ ин есэты. Пчэдыжь къэчъыхьаныр сикІас.

– Унагъо джыри зэрэмышіагъэм сыщыгъуаз. Адыгэ бзылъфыгъэ шъхьэгъусэкІэ къыхэпхыным уегупшысэу къыхэкІыгъа?

– Тэ, мегрелхэм, псэлъыхъоным ихабзэу тхэлъхэр адыгэмэ яшэн-гъэпсыкІэ фэдэ хьазырых. Пшъашъэм иунэ кІэлэ купыр зыкіокіэ, сэмэркъэу чіэгъчіэлъыбзэкІэ зэрэщыгущыІэщтыгъэхэм фэдэу мегрелхэри мэгущыІэх. Псэлъыхъо кІалэм пшъашъэр ыгу рихьыгъэмэ, къыдиухьэзэ гурыІонэу дэгущы эщтыгъ. Джащ фэдэу пшъашъэми ыгу еlугъэмэ, шъабэу джэуап къытыжьыщтыгъ. Ары, сыфай адыгэ пшъашъэ шъхьэгъусэ сфэхъунэу. Іэдэбныгъэ дахэ зэрихьэу, шэн-хэбзэ гъэтІыльыгьэкІэ псэоу, адыгэ шхын къабзэ ыупщэрыхьын ылъэкІэу.

Мыпшъыжьэу Іоф зэрэзыдишІэжьырэм ишыхьатэу Амиран мэпсэу. Гу кІуачІэу иІэмкІэ, къэшъон сэнаущыгъэу хэлъымкІэ, Іэмэ-псымэ зэмылІэужыгьоу къызэригъа охэрэмк і шы і эныгъэм шІулъэгъоу фыриІэр къыхэщы. ЗиІофшІэн гуетыныгъэшхо фызиІэ творческэ цІыфхэм тиреспубликэ щыпсэухэрэр дэхагъэм хэщэгъэнхэмкІэ, дунаим тет цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэм яшэн-хабзэхэр нахь дэгъоу ашіэнхэмкіэ, ныбжьыкіэхэр шэпхъэ дахэхэм атетэу пІугьэнхэмкіэ, тятэжъхэм якіэн бай къэухъумэгъэнымкІэ яшІуагъэ къэкІо. Лъэпкъ зэхэдз зимы-Іэхэм, шІэныгъэм зыфэзыщэхэрэм яещт мамырныгъэр зыщыбысым неущырэ мафэр.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.

AXZIWIPIXIPIWIZ IHSIXIPIPII

«ХэшІыкІ фысиІэп» пІомэ е уимыІоф ухэмыхьэмэ мымакі у ишіуагъэ къыокіыжьэу къыхэкіы. Ау зыхэмышІыкІырэм уиІоф хаплъхьэмэ, нахьыбэрэм изэрар къыокІы. Адыгэмэ къэбар сэмэркъэоу ахэлъым ащ урегъэгупшысэ. Аужыпкъэм, гущыІэ щэрыоуи ар лъэпкъым къыхэнагъ.

Адыгэ къуаджэ щыщ нэбгырищ гъунэгъу станицэм кІуагьэх урысыбзэ тІэкІу къызэрагьашІэ ашІоигьоу. Зым «Я»-р ыгу рихьыгь, ятІонэрэм «Он»-р къыхи-

хыгъ. Ящэнэрэр анахь сэнаущэу щытыти, гущыІэухыгъэу «Ничего не знаю» къызэригъэшlагъ.

КъэкІожьхэзэ лІы укІыгъэ гъогум телъэу шъхьарыхьагъэх. АшІэщтыр амышІэу еплъыхэу щытхэзэ полицейскэхэр къашъхьарыхьагъэх.

- Кто это сделал? alyu, ахэр кlалэхэм къяупчІыгъэх.
- Я, ыlуи зыр къэуцугъ.
- Он, ыІуи ятІонэрэри къыгоуцуагъ.
- Ничего не знаю, ыІуи ящэнэрэр ичІыпІэ къикощыкІыгъэп.
- «Я» зыlуагьэр аубытыгь, «Он» зыlуагьэр шыхьатэу зыдащагъ, «Ничего не знаю» зыlуагъэр къатlупщыжьыгь.

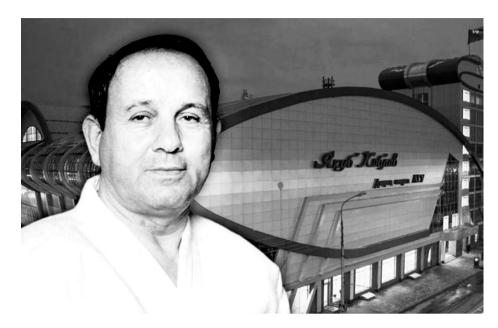
Арышъ, «не знай» гъушъэр» нахьышю къычюкІыгь. Зи зыхэмышІыкІырэм ухэмыхьэмэ нахьышІу. ХЬАУДЭКЪО Сар.

Мыекъуапэ.

Дзюдо

Кобл Якъубэ ыцІэкІэ

Зыныбжь илъэс 18 икъугъэ спортсменхэр ащ хэлажьэх. Адыгэ къэралыгъо университетым спортымкіэ и Унэшхоу Кобл Якъубэ ыціэ зыхьырэм сыхьатыр 10-м зэнэкъокъур щырагъэжьагъ. Килограмм 60-м къыщегъэжьагъэу килограмми 100-м ехъу къэзыщэчыхэрэр ары мыщ щызэбэныщтхэр. Мэфэкі Іофтхьабзэр пчыхьэм сыхьатыр 4-м рагъэжьэщт. Ащ щатекіохэрэм

щытхъу тхылъхэр, медальхэр, ахъщэ шІухьафтынхэр афагъэшъошэщтых.

Зэнэкъокъум ахъщэ шІухьафтынхэмкІэ ифонд зэрэхъурэр сомэ 455000-рэ.

ДзюдомкІэ я X-рэ Урысые зэнэкьокьоу Я. Къ. Коблым ишІэжь фэгьэхьыгьэр непэ Мыекъуапэ щэкІо.

Шахматхэр

Дунэе зэнэкъокъу

Шахматистхэм я Дунэе мафэ ехъулІэу шахматхэмкІэ зэнэкьокъу Мыекъуапэ щыкІуагь.

Илъэси 7-м къыщегъэжьагъэу х илъэс 17-м нэс зыныбжь кlэлэцlы-

 2017-рэ илъэсхэм, 2006 — 2011рэ илъэсхэм къэхъугъэхэр ары нахь зызыгъэпхъэшагъэхэр.
 НахьыжъхэмкІэ нэбгырэ 11, на-

кІухэр ары Адыгеим и Кубок къы-

дэхыгъэным фэбэнагъэхэр. 2012

хьыкІэхэмкІэ — 16 текІоныгъэм фэбэнагъ. НахьыкІэхэмкІэ апэрэ чІыпІищыр ХьапэкІэ Батыр, Джэндэрэ Щамил, Василиса Назаровам аубытыгъ. НахьыкІэхэмкІэ атекІуагъэр Карен Гукасян, ятІонэрэ чІыпІэр Юлия Дубинскаям, ящэнэрэр — ХьэтхьакІумэ Адам афагъэшъошагъ.

171

Футбол

Адыгеим ичемпионат

ФутболымкІэ Адыгеим ичемпионатрэ ипервенствэрэ непэ рагьэжьэщтых. ТекІоныгьэ ахэм кьащыдэзыхыхэрэм АР-м и ЛІышьхьэ ишІухьафтынхэр афагьэшьошэщтых.

Команди 10 зэнэкъокъухэм ахэлэжьэщт. Купи 8-мэ мы зыгъэпсэфыгъо мафэхэм апэрэ зэlукlэгъухэр яlэщтых. «Асбиррэ» (Адыгэкъал) «Чэчэнаерэ» (Теуцожь район) ары ешlэгъу зимыlэщтхэр.

Командэу «Мыекъуапэр» Тэхъутэмы-

къое районым ифутболистхэм стадионэу «Юность» зыфиlорэм непэ футбол щадешlэщт. Командэу «Кощхьабл» зыфиlорэм-рэ Мыекъопэ районым и «Урожайрэ» яlэпэlэсэныгъэкlэ Кощхьаблэ щызэнэкъокъущтых. «Нартым» ифутболистхэр Мыекъуапэ икомандэу «АКъУ-м» Хьакурынэхьаблэ футбол щыдешlэщтых. Командэу «Сириус» зыфиlорэмрэ Красногвардейскэ районым ифутболистхэу «Кавказым» хэтхэмрэ станицэу Джаджэ щызэнэкъокъущтых.

Къатхэхэрэм яшІошІрэ редакцием иеплъыкІэхэмрэ зэтемыфэнхэ алъэкІыщт.

Нэкіубгъор зыгъэхьазырыгъэр БЗЭШІУ Асхьад.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет

Адресыр: 385000 къ. Мыекъуапэ,

ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. **Телефонхэр:**

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых.

E-mail: adygvoice@ mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: УФ-м хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-

ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4366 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 1207

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Гэр **Мэщл Гэкъо С. А.**

Редактор шъхьаІэм игуадзэр Тэу 3. Дз.

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

ЖакІэмыкьо А. З.